BESCHIKKING VAN DE COMMISSIE

van 30 maart 1984

inzake een procedure op grond van artikel 85 van het EEG-Verdrag (IV/30 804 — Nuovo CEGAM)

(Slechts de tekst in de Italiaanse taal is authentiek)

(84/191/EEG)

DE COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap,

Gelet op Verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962, eerste verordening betreffende de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het EEG-Verdrag (1), laatstelijk gewijzigd bij de Toetredingsakte van Griekenland, inzonderheid de artikelen 4, 6 en 8,

Gezien de op 22 juni 1983 door Nuovo Consorzio centrale guasti alle macchine (Nuovo CEGAM), gevestigd te Milaan, Italië, overeenkomstig artikel 4 van Verordening nr. 17 verrichte aanmelding waarin wordt verzocht om artikel 85, lid 1, van het Verdrag overeenkomstig artikel 85, lid 3, met betrekking tot de oprichtingsakten van het consortium buiten toepassing te verklaren,

Gezien de bekendmaking *in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* van het essentiële gedeelte van de aanmelding (2), overeenkomstig artikel 19, lid 3, van Verordening nr. 17,

Na raadpleging van het Adviescomité voor mededingingsregelingen en economische machtsposities,

In overweging van het volgende :

I. DE FEITEN

A. De procedure

(1) In het kader van een in de verzekeringsbranche ambtshalve ingeleide procedure heeft de Commissie overeenkomstig artikel 85 van het EEG-Verdrag op 16 februari 1983 aan Nuovo Consorzio centrale guasti alle macchine, hierna Nuovo CEGAM te noemen, een mededeling met de punten van bezwaar gezonden waarbij zij de vertegenwoordigers van het consortium mededeelde dat naar haar oordeel de voorwaarden voor het geven van een beschikking in de zin van artikel 3, lid 1, van Verordening nr. 17 verenigd waren. In deze mededeling van de punten van bezwaar merkt de Commissie op dat de oprichting en de werkwijze van het consortium ertoe strekken en ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de verzekeringsbranche van de gemeenschappelijke markt, waarbinnen het consortium zijn bedrijf uitoefent, wordt beperkt of vervalst en dat meer in het bijzonder het mededingingbeperkende karakter van de oprichtingsakten op de volgende drie gebieden tot uiting komt :

Op dat van de *directe verzekering,* waar bij de sluiting van de overeenkomst met betrekking tot de vaststelling van de tarieven en de contractsvoorwaarden een groot aantal verzekeringsmaatschappijen, die zonder aansluiting bij het consortium met elkaar zouden concurreren, praktisch aan iedere vorm van onderlinge concurrentie hebben verzaakt, daarmee het gevarieerde gamma van de in die branche de verzekerden geboden verzekeringsdiensten beperkend ;

Op dat van de *medeverzekering,* waar de directe verzekeraars, zonder overeenkomst, in de keuze van hun eigen medeverzekeraar vrij zouden zijn geweest, maar nu in die vrijheid zijn beperkt door de voor iedere aangeslotene in de overeenkomst opgenomen verplichting als medeverzekeraar uitsluitend verzekeringsmaatschappijen te kiezen die bij het consortium zijn aangesloten ;

Op dat van de *herverzekering,* waar de inhoud van de oprichtingsakten de mededinging in tweeërlei opzicht beperkt : enerzijds worden de verzekeraars in hun vrijheid van keuze van de medeverzekeraars beperkt, anderzijds worden deze laatsten in hun vrijheid ten aanzien van verzekeringstarieven en -voorwaarden beperkt, hetgeen zowel voor herverzekeringen geldt die onder het bereik van het consortium vallen, als voor de herverzekeringen op de Italiaanse markt die de bij het consortium aangesloten herverzekeraars met niet daarbij aangesloten verzekeraars zouden willen sluiten.

De oprichtingsakten kunnen bovendien het handelsverkeer tussen de Lid-Staten ongunstig beïnvloeden, in zoverre de regels die het voorwerp ervan vormen :

— op zowel binnen als buiten het Italiaanse grondgebied gelegen risico's toepasselijk zijn ;

(1) PB nr. 13 van 21. 2. 1962, blz. 204/62.
(2) PB nr. C 281 van 18. 10. 1983, blz. 3.

— wat de medeverzekering betreft voor buiten het Italiaanse grondgebied gevestigde verzekeringsmaatschappijen gevolgen hebben ;
— wat de herverzekering betreft voor buiten het Italiaanse grondgebied gevestigde herverzekeringsondernemingen gevolgen hebben wegens het feit dat de aangeslotenen de keuze uit niet-aangesloten medeverzekeraars wordt belet en voorts door hen contractueel beperkingen ten aanzien van hun marktgedrag op te leggen.

De Commissie kwam in het onderhavige geval tot de slotsom, dat er van een inbreuk op artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag sprake is en dat zij het consortium Nuovo CEGAM en de bij de inbreuk betrokken ondernemingen diende te gelasten aan de geconstateerde inbreuken een einde te maken, zich daarbij de mogelijkheid voorbehoudend geldboeten op te leggen.

(2) Nadat de Commissie het consortium de punten van bezwaar had medegedeeld, gaf Nuovo CEGAM op 11 april 1983 de Commissie te kennen dat het consortium, hoewel van oordeel zijnde dat zijn activiteit niet met het verbod van artikel 85, lid 1, van het EEG-Verdrag in strijd was, toch bereid was met de door de Commissie aangevoerde bezwaren rekening te houden en zijn oprichtingsakten in die zin te wijzigen.

(3) Op 22 juni 1983 meldde Nuovo CEGAM de oprichtingsakten van het consortium aan, te weten :

— de statuten,
— de overeenkomst, alsmede
— het contract tot verdeling der quota's en restrisico's,

met het verzoek om afgifte van een negatieve verklaring of, subsidiair, een buitentoepassingverklaring in de zin van artikel 85, lid 3.

B. De betrokken markt

(4) De branche van de verzekering van industriële risico's heeft in Italië een uiteenlopende ontwikkeling gekend naar gelang het brandverzekering en verzekering van de zogenaamde technische risico's betreft, welke laatste in het bijzonder de schadeverzekering voor machines, de verzekering van het indirecte nadeel als gevolg daarvan en de bedrijfsongevallenverzekering omvat.

Terwijl er in de brandverzekeringsbranche een gevestigde verzekeringstraditie bestaat, met een aanhoudende vraag van de zijde van de industriële ondernemingen naar dekking, is de omzet van de op de markt werkzame verzekeringsondernemingen op het gebied van de verzekeringen van technische risico's betrekkelijk bescheiden en in ieder geval ver beneden die welke in andere Lid-Staten kan worden vastgesteld.

(5) De oorzaken van een dergelijke uiteenlopende ontwikkeling kunnen, zoals de aanmeldende ondernemingen opmerken, deels aan een zekere zwakte van het industriële apparaat, met name aan de betrekkelijk schaarse investeringen op het terrein van de hoogontwikkelde technologie, deels aan een onvoldoende verzekeringsbewustheid in die sector worden toegeschreven.

Het gevolg van deze onvoldoende penetratie is het gebrekkige karakter van de door de verzekeringsondernemingen geboden technische bijstand, met name wat hun activiteiten op het terrein van ongevallenpreventie betreft.

De branche van de industriële verzekering van technische risico's wordt in de Gemeenschap voorts gekenmerkt door de omstandigheid dat hij uit een aantal deelmarkten bestaat, waarvan de afbakening grotendeels met de landsgrenzen van de Lid-Staten samenvalt.

Noch de integrerende krachten die op verschillende niveaus in de Gemeenschap werkzaam zijn geweest, noch de opheffing van de beperkingen van de vrijheid van vestiging op het terrein van de directe verzekering, andere dan levensverzekeringen, als voorzien in Richtlijn 73/240/EEG van de Raad van 24 juli 1973 [1], noch de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen op het terrein van het vrij verrichten van diensten, met name het arrest in de zaak „Van Binsbergen" [2], hebben in deze situatie veel verandering gebracht.

Volgens de gegevens van het Italiaanse Jaarboek van de verzekeringsondernemingen (uitgave 1982), uitgegeven door ANIA (Associazione nazionale fra le imprese assicuratrici), zijn in de branche industriële verzekeringen van technische risico's in Italië een zestigtal ondernemingen en een tiental vertegenwoordigingen van buiten het grondgebied van Italië gevestigde ondernemingen werkzaam.

In feite spelen op de markt ongeveer dertig verzekeringsondernemingen een belangrijke rol.

De som van de in Italië door de verschillende verzekeringsmaatschappijen in de branche technische verzekeringen geïnde premies beliep in de periode 1978 tot 1980 tussen 17 en 20 miljard lire en steeg in 1981 tot ongeveer 23,5 miljard lire.

(1) PB nr. L 228 van 16. 8. 1973, blz. 20.
(2) Hof van Justitie, 3. 12. 1974, zaak 33/74 (J. H. M. van Binsbergen/Bedrijfsvereniging voor de Metaalnijverheid), Jurisprudentie 1974, blz. 1299.

C. **De betrokken ondernemingen**

(6) Geconfronteerd met de onder B beschreven situatie en in de overtuiging dat de verzekeringsmarkt voor schadeverzekering voor machines en bedrijfsongevallen slechts toegankelijk is voor verzekeringsmaatschappijen die de beschikking hebben over hooggespecialiseerde diensten, heeft een aantal Italiaanse en buitenlandse ondernemingen een consortium opgericht dat met name tot taak heeft te trachten aan de verzekeringen op die deelgebieden meer bekendheid te geven en deze meer ingang te doen vinden.

Reeds vóór 1 januari 1972 bestond een consortium tussen verzekeringsmaatschappijen, „Consorzio centrale guasti macchine" geheten, dat in 1956 werd opericht. Op 1 januari 1972 werd het „Nuovo Consorzio centrale guasti alle macchine" opgericht, dat in het begin van 1979 werd hernieuwd en vervolgens in 1982 verlengd.

Ten gevolge van het onder A genoemde optreden van de Commissie werden de oprichtingsakten van het consortium gewijzigd en werd de geldigheidsduur daarvan tot 31 december 2000 verlengd.

De in de versie van 1983 van de statuten en van het contract tot verdeling der quota's en de restrisico's vermelde, bij het consortium aangesloten ondernemingen en herverzekeringsondernemingen zijn, onderscheidenlijk, in bijlage I en in bijlage II van deze beschikking genoemd.

Het marktaandeel op de Italiaanse markt van de bij het consortium aangesloten ondernemingen in de verzekeringstakken waarin Nuovo CEGAM werkzaam is, bedraagt rond 26 %. In het tijdvak 1978-1981 schommelden de door de bij het consortium aangesloten ondernemingen ontvangen premies zowel voor op Italiaans als op niet-Italiaans grondgebied, dat wil zeggen op dat van de Lid-Staten en op dat van derde landen, gelegen risico's tussen een minimum van 3,9 miljard lire in 1978 en een maximum van 5,5 miljard lire in 1981.

Hoewel het aantal ongevallen in de desbetreffende verzekeringsbranche van jaar tot jaar aanzienlijk kan verschillen en, gezien het betrekkelijk geringe aantal verzekerde risico's, bijzonder grote schadevoorvallen op de resultaten van een bepaald boekjaar in vergelijking met die van een ander boekjaar een bijzonder ongunstige weerslag kunnen hebben, wordt het tijdvak 1978-1981 bij de bij het consortium aangesloten ondernemingen gekenmerkt door een zekere stabiliteit in de cijfers met betrekking tot de schadevoorvallen, zowel wat de vereffende, als de nog niet afgehandelde gevallen betreft. De verhouding tussen premies en schadeclaims in de onder het consortium vallende branches vertoont een geleidelijke verbetering, namelijk van 1,18 in 1978 tot 2,04 in 1981.

D. **De betrokken overeenkomsten**

(7) Nuovo CEGAM heeft bij de Commissie de oprichtingsakten van het consortium aangemeld, bestaande uit :

— de statuten,
— de overeenkomst, alsmede
— het contract tot verdeling der quota's en restrisico's dat een wezenlijk element is voor de werkwijze van het consortium en dat de betrekkingen regelt tussen de bij het consortium aangesloten directe verzekeraars en de herverzekeraars. De voornaamste inhoud van deze akten wordt hieronder in het kort weergegeven.

De statuten

(8) Het consortium Nuovo CEGAM heeft zijn zetel te Milaan en streeft de navolgende doeleinden na die met name in de preambule van de statuten zijn opgenomen :

„a) bevordering van kennis omtrent en propagering van de schadeverzekering voor machines, voor indirect nadeel als gevolg van deze schade, voor monteringsrisico's en bedrijfsongevallen ;

b) analyse en het op de laatste stand brengen van technische of administratieve gegevens ter verbetering van het beheer in de verzekeringstak ;

c) waar nodig verlening van technische bijstand aan de leden van het consortium, zowel in het stadium van de risicoaanvaarding als in dat van de vereffening van de schade.".

De organen van het consortium bestaan uit :

a) de voorzitter,
b) de algemene vergadering,
c) de met controle van de jaarrekening belaste personen (Collegio sindacale).

Op grond van artikel 9 is de algemene vergadering onder andere bevoegd om de door een speciale studiecommissie voorbereide technische documenten goed te keuren die met het oog op de verzekering van risico's aan de bij het consortium aangesloten maatschappijen moeten worden voorgelegd. De schatting van de risico's wordt uitgedrukt in nettopremies.

De algemene vergadering stelt voorts een technisch comité in voor de behandeling van bijzondere gevallen.

De door de algemene vergadering benoemde secretaris van het consortium is onder andere bevoegd tot „coördinatie" van de bevoegdheden van de genoemde studiecommissie en het technisch comité.

Krachtens artikel 17 kunnen de bij het consortium aangesloten ondernemingen die de door hen jegens het consortium aangegane verplichtingen niet nakomen, bij besluit van de algemene vergadering van het consortium worden uitgesloten.

De overeenkomst

(9) De bij het consortium aangesloten ondernemingen hebben met verwijzing naar en ter aanvulling van de statuten, een overeenkomst gesloten.

Daarvan zijn met name de navolgende bepalingen van belang :

a) de *preambule :* deze houdt in dat het consortium bevoegd is speciale overeenkomsten te sluiten met niet-aangesloten maatschappijen, „toetredende maatschappijen" geheten, ten einde de consortiumregels ook voor die maatschappijen te laten gelden. Deze toetredende maatschappijen moeten aan de aangesloten maatschappijen bij wijze van her- en medeverzekering de risico's overdragen waarmee hun eigenbehoud van netto 10 % wordt overschreden ;

b) *artikel 1 :* onder de overeenkomst vallen voor in Italië gelegen goederen alle verzekeringen in de branche waarin het consortium werkzaam is. Ter vaststelling van de commerciële premie voor die verzekeringen nemen de aangesloten leden de door het consortium voorgestelde nettotarieven als uitgangspunt, waarbij zij deze tarieven afstemmen op de specifieke gegevenheden van het risico ;

c) *artikel 2 :* geeft een opsomming van de algemene beginselen die de aangesloten leden bij herverzekering in acht moeten nemen : risicoaanvaardingsgrenzen, onderscheid tussen in Italië en in het buitenland gelegen risico's, mogelijkheid van een prioritair eigenbehoud.

d) *artikel 4 :* instelling van een studiecomité voor de aanpassing of wijziging van de geldende consortiumregels, alsmede van de algemene en bijzondere verzekeringsvoorwaarden ;

e) *artikel 8 :* de maximale provisies die de aangesloten leden aan hun eigen commerciële organisaties mogen verlenen.

Contract tot verdeling der quota's en restrisico's

(10) Dit contract bevat de regels die voor herverzekering gelden. De voornaamste daarvan zijn :

a) artikel 1 :

— alle bedragen die door de overdragende leden zijn aangegaan, worden herverzekerd en zijn aan de regels van dit contract onderworpen,

— de tarieven en voorwaarden van de overdracht zijn die welke door de rechtstreekse verzekeraar bij verzekering van de onderscheiden risico's worden toegepast,

— voor risico's waarvoor niet in de tarieven is voorzien en/of die buiten de in het contract aangegeven mogelijkheden vallen, worden de voorwaarden en premies door het consortium vastgesteld, in samenwerking met de Münchener Rück, de „voornaamste herverzekeraar" ;

b) artikel 2 :

voorwerp van het contract zijn alle door de aangesloten leden gesloten verzekeringen, hetzij via rechtstreekse verzekeringen, hetzij in mede- of in herverzekering ;

c) artikel 3 :

— het contract is verplicht op de in Italië gelegen risico's van toepassing,

— de in het buitenland gelegen risico's, die rechtstreeks of in mede- dan wel in herverzekering zijn verzekerd, kunnen aan het contract worden onderworpen, wanneer de verzekerde in Itlaië is gevestigd in of onder controle van een Italiaanse onderneming staat ;

d) artikel 4 :

hierin worden de uitgesloten risico's vermeld. Deze kunnen, na voorafgaande goedkeuring van het consortium, ook worden verzekerd ;

e) artikel 6 :

— de overdragende leden zijn verplicht om 10 % van het verzekerde risico zelf te behouden, zonder dit bij anderen te kunnen herverzekeren,

— de overdragende leden mogen evenwel binnen bepaalde grenzen een hoger percentage behouden ;

f) artikel 8 :

de herverzekeraars kennen de overdragende leden een provisie toe naar evenredigheid van het bedrag van de overgedragen premies die binnen duidelijk aangegeven grenzen met inachtneming van de in de overgedragen premies begrepen lasten berekend wordt ;

g) artikel 9 :

herverzekering geschiedt tegen dezelfde polispremie, en volgens de algemene en bijzondere verzekeringsvoorwaarden en -clausules, waaronder de overdragende leden de verzekering hebben aanvaard ;

h) artikel 11 :

alle door de overdragende leden toegepaste wijzigingen en verleende ristorno's binden de herverzekeraars.

E. Opmerkingen van derden

(11) Bij de Commissie zijn na de bekendmaking van het essentiële gedeelte van de betrokken overeenkomsten geen opmerkingen van derden binnengekomen.

II. JURIDISCHE BEOORDELING

A. Artikel 85, lid 1

(12) Volgens artikel 85, lid 1, van het Verdrag zijn onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt en verboden alle overeenkomsten welke de handel tussen Lid-Staten ongunstig kunnen beïnvloeden en ertoe strekken en ten gevolge hebben dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt wordt verhinderd, beperkt of vervalst.

Artikel 85 geldt zowel voor overeenkomsten inzake goederen als voor overeenkomsten inzake diensten.

(13) De oprichting van het consortium Nuovo CEGAM houdt een overeenkomst tussen ondernemingen in en de werkwijze van het consortium berust op besluiten van zijn organen, die neerkomen op besluiten van ondernemersverenigingen.

(14) Bij het onderzoek van de overeenkomst en van de besluiten van de ondernemersverenigingen op een met de mededingingsregels strijdige inhoud ervan moet rekening worden gehouden met de beoogde doeleinden en de bereikte gevolgen van de door het consortium vastgestelde regels, zowel ten aanzien van de directe verzekering, als ten aanzien van de herverzekering.

(15) Met de sluiting van de overeenkomst hebben een groot aantal ondernemingen op het terrein van de directe verzekering, die zonder de door het consortium vastgestelde regeling elkaar fel zouden beconcurreren, een systeem in het leven geroepen op grond waarvan, steunend op statistische gegevens over de schadegevallen die door de afzonderlijke leden aan de organen van het consortium zijn medegedeeld, een nettopremietarief voor de diverse risico's is vastgesteld, tot naleving waarvan de aangesloten leden zich hebben verplicht ; aldus hebben de aangesloten leden vrijwillig afgezien van de voordien bestaande mogelijkheid om zelf de nettopremies vast te stellen die aan het commerciële premietarief dat zij hun eigen verzekerden berekenden, ten grondslag liggen.

Betreft het risico's die niet uitdrukkelijk in de tarieven van het consortium zijn geregeld of risico's die bepaalde maximumbedragen te boven gaan, dan zijn de bij het consortium aangesloten maatschappijen niet meer vrij om onafhankelijk de tarieven van de nettopremie vast te stellen, doch moeten zij zich naar de besluiten van het daartoe bevoegde orgaan van het consortium richten.

Eveneens in aanmerking nemende dat elke aangesloten maatschappij vrij blijft in de vaststelling van de commerciële premie door op het nettopremietarief een lastenmarge toe te passen (algemene kosten, provisies, winst) die op overwegingen van het eigen commercieel beleid berusten, moet worden geconcludeerd dat de overeenkomst ertoe strekt en ten gevolge heeft dat de mededinging tussen ondernemingen die elkaar anders zouden beconcurreren, wordt beperkt.

(16) De aan de overdragende leden van het consortium opgelegde verplichting om de quota's en restrisico's uitsluitend aan de herverzekeraars die partij zijn bij het contract over te dragen, vormt een beperking van de vrijheid van keuze van de directe verzekeraars.

Anderzijds leveren de verplichtingen van de herverzekeraars om de herverzekering tegen dezelfde polispremie te aanvaarden, en tegen de algemene en bijzondere verzekeringsvoorwaarden en -clausules waartegen de overdragende consortiumleden de verzekering hebben aanvaard, alsmede de bepaling dat alle wijzigingen en ristorno's ook voor de herverzekeraars bindend zullen zijn, voor de herverzekeraars beperkingen op van hun contractvrijheid.

Dit geldt ook voor de aan de herverzekeraars opgelegde verplichting om alle in de polis van de overdragende consortiumleden begrepen risico's te herverzekeren.

Deze beperkingen worden door de herverzekeraars binnen het raam van een allesomvattend contract aanvaard, waar tegenover staat dat voor alle door de overdragende leden gesloten verzekeringen alleen zij als herverzekeraar optreden. De overdragende leden krijgen de garantie dat, indien de herverzekeraars aan andere rechtstreekse verzekeraars die geen deel uitmaken van het consortium gunstiger voorwaarden bieden, zij de leden van het consortium automatisch ook van die gunstiger voorwaarden moeten laten genieten.

Al deze verbintenissen zijn bedoeld om de onderlinge betrekkingen tussen verzekeraars en herverzekeraars nauwer met elkaar te vervlechten, waardoor deze hechter moeten worden en in laatste instantie zijn zij bedoeld om het voor derden moeilijk te maken op deze markt door te dringen.

(17) De overeenkomst kan de handel tussen Lid-Staten ongunstig beïnvloeden, aangezien de regeling van het consortium :

— zowel voor op het Italiaans grondgebied als daarbuiten gelegen risico's geldt ;

— ten aanzien van herverzekering gevolgen heeft voor buiten het grondgebied van Italië gevestigde herverzekeringsmaatschappijen door te beletten dat andere herverzekeraars dan zij die de contractquota's en restrisico's hebben gesloten, worden gekozen en door met betrekking tot het marktgedrag contractuele beperkingen op te leggen.

Voorts moet nog worden opgemerkt dat bij de overeenkomst herverzekeringsondernemingen partij zijn die buiten het Italiaanse grondgebied in een andere Lid-Staat van de Gemeenschap zijn gevestigd.

B. **Artikel 85, lid 3**

18. Overeenkomstig artikel 85, lid 3, van het Verdrag kunnen de bepalingen van artikel 85, lid 1, buiten toepassing worden verklaard voor elke overeenkomst tussen ondernemingen die bijdraagt tot verbetering van de produktie of van de verdeling der produkten of tot verbetering van de technische of economische vooruitgang, mits een billijk aandeel in de daaruit voortvloeiende voordelen de gebruikers ten goede komt, en zonder nochtans aan de betrokken ondernemingen :

a) beperkingen op te leggen welke voor het bereiken van deze doelstellingen niet onmisbaar zijn,

b) de mogelijkheid te geven voor een wezenlijk deel van de betrokken produkten de mededinging uit te schakelen.

(19) In Italië wordt de markt voor schadeverzekering voor machines en monteringsrisico's gekenmerkt door een geringe vraag en een betrekkelijk gering verzekeringsaanbod. In de betrokken sector opereren in feite slechts die verzekeringsondernemingen die hoog gespecialiseerde diensten verlenen ; in een dergelijke situatie, waarin de technologische inhoud van de verzekerde risico's grondige kennis van de sector vereist zowel wat de taxatie van het risico en de gevolgen daarvan voor de tarieven alsook wat de risicopreventie betreft, kan de oprichting van een consortium, zoals Nuovo CEGAM, bedoeld om gemakkelijker de voor een efficiënt beheer van deze tak van verzekeringen vereiste gespecialiseerde kennis te verwerven (statistische inlichtingen, methodologische studie van risicofactoren en van preventie) en adequate mogelijkheden tot herverzekering te scheppen, als een middel tot verbetering van de produktie of van de verdeling van diensten op het gebied van verzekering en tot verbetering van de technische of economische vooruitgang worden aangemerkt.

(20) Ook de gebruikers ontvangen een billijk aandeel ten gevolge van de oprichting en de werkwijze van het consortium, aangezien de propagering op verzekeringsgebied, zoals deze door Nuovo CEGAM wordt bedreven, ertoe bijdraagt de mogelijkheden van de Italiaanse markt te vergroten en de gebruikers, tegen voorwaarden die met die van de overige op de markt optredende ondernemingen concurreren, meer keuzemogelijkheden en technisch meer geavanceerde verzekeringsgaranties biedt.

(21) De overeenkomst in de versie zoals die bij de Commissie is aangemeld, bevat niet meer sommige, in de vorige versie nog voorkomende en door de Commissie onaanvaardbaar geachte bepalingen. Dit geldt met name voor :

— de bevoegdheid ten aanzien van de tarieven voor *commerciële premies* die aan de organen van het consortium was toegekend, en de verplichting voor de aangesloten maatschappijen om deze tarieven toe te passen ;

— de verplichte beperking van de maximale looptijd van de polissen ;

— de verplichting van de aangesloten leden om de medeverzekeraar uit bij het consortium aangesloten ondernemingen te kiezen ;

— de verplichting van de herverzekeraars om voor herverzekering op de Italiaaanse markt buiten het consortium geen betere dekkings- en premievoorwaarden toe te kennen.

(22) De beperkingen die nog in de aangemelde versie voorkomen, mogen als onmisbaar worden beschouwd voor het bereiken van de doelstellingen waarvoor de oprichtingsakten zijn gesloten.

(23) Waar het gaat om de vaststelling van een *nettopremie,* met uitsluiting van alle commerciële lasten, door de organen van het consortium kan een dergelijke regeling als aanvaardbaar worden aangemerkt, aangezien de vaststelling daarvan de aangesloten maatschappijen niet verhindert de commerciële premie vast te stellen, dat wil zeggen de premie die voor een welbepaald risico geldt, op grond van overwegingen van zelfstandig commercieel beleid ; aldus wordt de verzekerden, met andere woorden de gebruikers, niet de mogelijkheid onthouden een verzekeraar aan de hand van de commerciële premies te kiezen.

Wanneer een dergelijke vaststelling van de nettopremie niet zou bestaan, zou voor de aangesloten ondernemingen het bereiken van de met de overeenkomsten nagestreefde doeleinden worden bemoeilijkt, hetgeen, gelet op de technische kennis van en de ervaring met risicofactoren die in deze verzekeringsbranche worden gevergd, met name voor de verbetering van de produktie en de verdeling der produkten geldt.

(24) Wat de verplichting van de rechtstreekse verzekeraars aangaat, om quota's en restrisico's uitsluitend bij een bepaalde herverzekeraar onder te brengen, moet rekening worden gehouden met de betekenis die het herverzekeringscontract in de verzekeringssector heeft; herverzekering is in het verzekeringsbedrijf een voorname factor waaromtrent gewoonlijk vóór aanvaarding van een bepaald risico de directe verzekeraar zekerheid moet hebben verkregen; alvorens hij tot risicoaanvaarding kan besluiten, moet hij immers weten of en op welke voorwaarden het door hem te verzekeren risico kan worden herverzekerd.

Voorts houdt een contract inzake verplichte herverzekering automatisch voor de herverzekerde en de herverzekeraar de wederzijdse verplichting in om de in het contract omschreven garantie van herverzekering, onderscheidenlijk te verlangen en te verlenen; de bijzondere kenmerken van het in de punten 4 en 5 beschreven segment van de verzekeringsmarkt in aanmerking nemend, zou het in het onderhavige geval economisch gezien weinig waarschijnlijk zijn dat de directe verzekeraars herverzekeringsvoorwaarden zouden verkrijgen die aan die van het contract tot verdeling der quota's en restrisico's gelijkwaardig zijn wanneer zij niet bereid zijn zich uitsluitend tot die herverzekeraars te wenden, die bij dat contract partij zijn.

Het lijkt uitgesloten dat de directe verzekeraars, wanneer zij afzonderlijk met de herverzekeraars zouden onderhandelen, dezelfde voorwaarden zouden kunnen verkrijgen als optredend als consortium; ten slotte moet worden vermeld dat iedere partij bij het contract dat contract jaarlijks kan opzeggen.

(25) De oprichtingsakten geven partijen niet de mogelijkheid voor een wezenlijk deel van de betrokken verzekeringsdiensten de mededinging uit te schakelen.

Partijen hebben in Italië een marktaandeel van ongeveer 26 % en concurreren met een aantal andere machtige verzekeringsondernemingen. De structuur van deze verzekeringsbranche wordt gekenmerkt door het feit dat één onderneming met 25 % het grootste marktaandeel voor haar rekening neemt en dat de ondernemingen die de eerste drie plaatsen buiten Nuovo CEGAM innemen, alleen al over een marktaandeel van ongeveer 46 % beschikken.

Nuovo CEGAM heeft derhalve niet de mogelijkheid, om de mededinging in de betrokken branche uit te schakelen.

C. Artikelen 6 en 8 van Verordening nr. 17

(26) Gezien de situatie op de markt in de betrokken verzekeringsbranche en gezien de betrekkelijk geringe invloed die het opgerichte consortium op de concurrentievoorwaarden binnen de gemeenschappelijke markt uitoefent, kan voor tien jaar vrijstelling worden verleend.

(27) Ten einde de Commissie in staat te stellen op de naleving van de mededingingsregels toezicht te blijven uitoefenen, dient de betrokken ondernemingen de verplichting te worden opgelegd, haar eenmaal per jaar eventuele wijzigingen in de aangemelde oprichtingsakten mede te delen, met dien verstande dat deze mededelingsplicht partijen wanneer zij van de vrijstelling wensen te blijven genieten, niet ontslaat van de verplichting, in voorkomend geval, overeenkomstig artikel 4, lid 1, van Verordening nr. 17 de wijzigingen aan te melden die in de vrijgestelde overeenkomsten zijn aangebracht, zowel met betrekking tot de deelnemende maatschappijen als met betrekking tot meer inhoudelijke aspecten.

Voorts moeten de ondernemingen de Commissie jaarlijks, met vermelding van de nodige kwantitatieve gegevens, over de activiteiten die zij binnen het raam van het consortium hebben ontplooid, verslag uitbrengen,

HEEFT DE VOLGENDE BESCHIKKING GEGEVEN:

Artikel 1

Artikel 85, lid 1, van het Verdrag wordt overeenkomstig artikel 85, lid 3, gedurende het tijdvak van 22 juni 1983 tot en met 21 juni 1993 buiten toepassing verklaar voor de navolgende overeenkomsten:

— de door de buitengewone algemene vergadering op 18 mei 1983 goedgekeurde statuten van het consortium Nuovo CEGAM;

— de eveneens door die vergadering op 18 mei 1983 goedgekeurde overeenkomst Nuovo CEGAM;

— het tussen de overdragende consortiumleden en de op de lijst van herverzekeringsondernemingen vermelde herverzekeraars gesloten contract tot verdeling der quota's en restrisico's, in zijn op 22 juni 1983 aangemelde versie.

Artikel 2

De ondernemingen tot welke deze beschikking is gericht, stellen de Commissie van alle belangrijke wijzigingen of aanvullingen die eventueel in de aangemelde overeenkomsten worden aangebracht, alsmede

van de sluiting van elke nieuwe overeenkomst tussen hen, eenmaal per jaar in kennis. Voorts brengen zij de Commissie jaarlijks, met vermelding van de nodige kwantitatieve gegevens, verslag uit over de activiteiten die zij binnen het consortium hebben ontplooid.

Artikel 3

Deze beschikking is gericht tot Nuovo Consorzio centrale guasti alle macchine, gevestigd te Milaan, tot de in bijlage I genoemde, bij het consortium aangesloten maatschappijen die partij zijn bij de statuten en de overeenkomst en tot de in bijlage II genoemde herverzekeraars die partij zijn bij het contract tot verdeling der quota's en restrisico's.

Gedaan te Brussel, 30 maart 1984.

Voor de Commissie

Frans ANDRIESSEN

Lid van de Commissie

BIJLAGE I

Ondernemingen die lid zijn van het consortium Nuovo CEGAM

1. Assitalia — Le Assicurazioni d'Italia
2. Milano Assicurazioni
3. Compagnie riunite di assicurazione
4. La Fondiaria
5. Italiana incendio, vita e rischi diversi
6. La Pace — Assicurazioni e riassicurazioni
7. RAS — L'Assicuratrice italiana
8. Società cattolica di assicurazione
9. Società reale mutua di assicurazioni
10. Toro Assicurazioni
11. UAP Italiana
12. Nationale suisse — Compagnia italiana di assicurazione
13. La Previdente
14. ITAS — Istituto Trentino-Alto Adige per assicurazioni
15. Winterthur — Compagnia italo-svizzera di assicurazioni
16. CARD — Compagnia di assicurazioni rami danni
17. Compagnia latina di assicurazioni

BIJLAGE II

Herverzekeraars die partij zijn bij het contract tot verdeling der quota's en restrisico's

1. Assitalia — Le Assicurazioni d'Italia
2. Milano Assicurazioni
3. Compagnie riunite di assicurazione
4. La Fondiaria
5. Italiana incendio, vita e rischi diversi
6. La Pace — Assicurazioni e riassicurazioni
7. RAS — L'Assicuratrice italiana
8. Società cattolica di assicurazione
9. Società reale mutua di assicurazioni
10. Toro Assicurazioni
11. UAP Italiana
12. Nationale suisse — Compagnia italiana di assicurazione
13. La Previdente
14. ITAS — Istituto Trentino-Alto Adige per assicurazioni
15. Winterthur — Compagnia italo-svizzera di assicurazioni
16. CARD — Compagnia di assicurazioni rami danni
17. Compagnia latina di assicurazioni
18. Unione italiana di riassicurazione
19. La Vittoria riassicurazioni
20. Reale riassicurazioni
21. La Consorziale
22. Compagnie suisse de réassurances
23. Gerling Konzern Global
24. Münchener Rückvers.-Ges.